
Asumispalvelujen palveluseteli opas

Harjavalta

Huittinen

Kokemäki

Nakkila

MIKÄ ON PALVELUSETELI

Palvelusetelin käyttöä säätelee laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä sekä laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista. Palveluseteli on yksi palvelujen järjestämistapa. Palvelusetelijärjestelmä ei synnytä asiakkaalle uusia oikeuksia palveluihin eikä lisää palveluja, vaan täydentää olemassa olevien palvelujen tarjontaa.

Palveluseteli perustuu kolmen osapuolen toimintaan:

- 1) asiakas; palvelusetelin saaja, palvelujen ostaja ja osittain vastuussa palvelujen kustannuksista
- 2) palvelujen järjestäjä; kunta, palvelusetelin myöntäjä, joka on osittain vastuussa palvelujen kustannuksista
- 3) palveluntuottaja; palvelujen järjestäjän hyväksymä palvelujen tarjoaja ja suorittaja (yrittäjä/yritys/ järjestö/kolmannen sektorin palveluntuottaja)

Palveluseteliä käytettäessä asiakkaalla on vapaus valita palveluntuottaja itse palveluntuottajalistasta, joka hänelle annetaan palvelusetelin antamisen yhteydessä. Palveluntuottajalistassa on kuntien hyväksymät palveluntuottajat.

Palveluseteli on käytännössä viranomaispäätös, joka myönnetään tietyn palvelun ostamiseen eli palvelusetelipäätös. Päätöksestä ilmenee setelin käyttötarkoitus, arvo ja voimassaoloaika.

Palvelusetelillä myönnetään asiakkaalle sitoumus maksaa tietty osa tietystä yksityisen palveluntuottajan antamasta palvelusta. Palvelujen järjestäjä (kunta) myöntää asiakkaalle palvelusetelin ja palveluntuottaja laskuttaa palvelujen järjestäjää palvelusetelin arvosta. Palvelusetelin saanut asiakas maksaa palveluntuottajalle palvelusetelin arvon ja palveluntuottajan perimän palvelujen hinnan välisen erotuksen.

Kun palvelujen järjestäjäkunta antaa asiakkaalle palvelusetelin, se ei voi periä asiakkaalta asiakasmaksua, koska asiakas maksaa omavastuuosuuden palveluntuottajalle.

Palveluntuottaja laskuttaa palvelujen järjestäjää (kunta) palvelun järjestämisestä asiakkaan saaman palvelusetelin mukaisesti. Jos palveluntuottajan palvelun hinta on suurempi kuin palvelusetelin arvo, palveluntuottaja laskuttaa erotuksen asiakkaalta.

ASIAKAS JA PALVELUSETELI

Kun asiakkaan palvelutarve tulee ilmi ja hän ottaa yhteyttä oman kuntansa asumispalveluista vastaavaan viranhaltijaan palvelua saadakseen, hänelle voidaan järjestää ikäihmisten asumispalvelua palvelusetelillä. Asumispalvelulla tarkoitetaan sosiaalihuoltolain mukaista asumispalvelua palveluntuottajan ylläpitämässä palveluasumisyksikössä. Ko. palvelun tarpeessa oleville asiakkaille / heidän laillisille edustajilleen kerrotaan palvelusetelivaihtoehto. Asiakas saa kunnalta ohjausta hänelle parhaiten sopivasta paikasta asua.

Palveluseteli on **tulosidonnainen**, palvelusetelin arvo määräytyy kussakin kunnassa voimassa olevien maksuperusteiden mukaisesti. Asiakas toimittaa kunnalle tarvittavat hakemukset ja tulotiedot, jotta palvelusetelin arvo voidaan määritellä. Tulotiedot tarkistetaan joka toinen vuosi tai asiakkaan tulojen muuttuessa tai tarvittaessa.

Asiakkaan saatua palvelusetelipäätöksen, hän itse valitsee palveluntuottajan saamastaan palvelusetelituottajarekisteristä ja tekee sopimuksen palveluista. Palveluseteliä voi käyttää vain palvelusetelipäätöksessä kirjattuun palveluun. Asiakas maksaa palvelun saamallaan palvelusetelipäätöksellä sekä lisäksi palvelusetelin ja palveluntuottajan määrittelemän palvelun hinnan erotuksen. Halutessaan asiakas voi irtisanoa sopimuksen ja vaihtaa palveluntuottajaa sovittujen irtisanomisaikojen rajoissa.

Palvelusetelillä hankitut palvelut ovat asiakkaalle arvonlisäverottomia, koska kunnan myöntämistä sosiaali- ja terveyspalveluista ei makseta arvonlisäveroa.

Palvelusetelin omavastuuosuudesta asiakkaalle aiheutuviin kustannuksiin ei tuloverolain mukaan voida myöntää kotitalousvähennystä. Sen sijaan kotitalousvähennys voidaan myöntää kotiin hankittavista palveluista, jotka asiakas ostaa palvelusetelillä myönnetyn palvelun lisäksi yksityiseltä palveluntuottajalta kokonaan omalla kustannuksellaan, koska tällöin on kyse täysin erillisestä työsuorituksesta.

Asiakkaalla ei ole oikeutta saada sairausvakuutuslain mukaista korvausta omavastuuosuuteen. Kuluttajansuojalain mukaiset oikeussuojakeinot eivät koske palvelusetelillä hankittuja palveluja, koska ne kuuluvat kunnan lakisääteisen palvelujen järjestämisvastuun piiriin. Jos asiakas sen sijaan ostaa itse palveluja yksityiseltä palveluntuottajalta palvelusetelillä hankkimiensa palvelujen lisäksi, itse ostettuun palveluun sovelletaan kuluttajansuojalakia.

Asiakas voi kieltäytyä vastaanottamasta hänelle tarjottua palveluseteliä, jolloin palvelujen järjestäjä (kunta) ohjaa hänet muulla tavoin järjestettävien palvelujen piiriin tai resurssien puitteissa järjestää palvelun itse.

Mikäli asiakas on muuttanut palveluasumisyksikköön ennen palvelusetelipäätöstä, palveluseteli on voimassa päätöksestä lähtien. Muut kustannukset (esim. ateriat, lääkkeet, ja muut palvelut) sekä asuinhuoneiston vuokran, johon on mahdollisuus saada asumistukea Kelalta, asiakas maksaa itse.

Asiakas voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saannista oman kunnan perusturvalautakunnalle. Tulosidonnaisen palvelusetelin arvoa tai palvelusetelin arvon korottamista koskevaan päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

Palveluseteli on asiakkaalle veroton etuus, kun se:

- * myönnetään selkeästi määriteltyihin palveluihin
- * on henkilökohtainen eikä siirrettävissä toiselle henkilölle
- * ei ole suoraan asiakkaalle maksettavaa rahaa, jonka käytön asiakas itse määrittelee

Palveluseteli kattaa:

Tehostettu palveluasuminen sisältää asiakkaan kokonaisvaltaisen hoidon ja hoivan:

- * Ympäri vuorokautisen hoidon ja hoivan palveluasumisyksikössä sisältäen palveluasumisyksikössä toteutettavan terveyden- ja sairaanhoidon. Hoidolla ja hoivalla tarkoitetaan päivittäisissä toiminnoissa kuten ruokailussa, peseytymisessä, pukeutumisessa, intiimihygienian hoidossa ja liikkumisessa auttamista.

Lähtökohtaisesti edellytetään palveluntuottajalta, että asiakas voi asua valitsemassaan yksikössä elämänsä loppuun asti.

Palveluseteli ei kata:

- * ateriapalvelua
- * asiointipalvelua, harrastuksissa ja vierailuilla avustamista
- * asunnon vuokraa

Oman huoneistonsa asiakas kalustaa itse omilla huonekaluillaan, mutta asiakkaan hoitoisuuden niin vaatiessa tuottaja sitoutuu järjestämään huoneeseen sähkösäätiöisen hoitosängyn ja tarvittavat tukikahvat.

Palveluseteli kattaa siis palveluasumisyksikössä annettavan ympärivuorokautisen hoidon ja hoivan kustannuksia. Muihin palveluihin palveluseteliä ei voi käyttää. Palveluseteli on voimassa palveluasumisyksikköön muuttopäivästä lähtien tai jos asiakas on muuttanut palveluasumisyksikköön ennen palvelusetelipäätöstä, palvelusetelipäätöksestä lähtien. Muut kustannukset (esim. ateriat, lääkkeet, ja muut palvelut) sekä asuinhuoneiston vuokran, johon on mahdollisuus saada asumistukea Kelalta, asiakas maksaa itse.

Asuinhuoneiston vuokraamisesta laaditaan huoneenvuokralain mukainen vuokrasopimus ja palvelun sisällöstä tehdään kirjallinen sopimus palveluntuottajan ja palveluasumisyksikössä asuvan asiakkaan / hänen laillisen edustajansa kesken. Sopimuksesta tulee käydä ilmi sopimuksen irtisanomisajan pituus ja irtisanomisehdot, laskutusehdot, vuokra sekä palveluista perittävät maksut. Asiakkaan omavastuu kustan-

nuksista merkitään sopimukseen. Lisäksi määritellään asiakkaan ja palveluntuottajan vastuut. Päivittäistä palvelua ohjaava hoito- ja palvelusuunnitelma tehdään kolmen viikon sisällä palveluasumisyksikköön muuttamispäivästä ja sitä tarkistetaan vähintään kaksi kertaa vuodessa ja tarvittaessa asiakkaan palvelutarpeen muuttuessa. Kunnan edustaja osallistuu uusien palveluseteliasiakkaiden hoito - ja palvelusuunnitelman tekoon.

Sopimuksen teon yhteydessä asiakas luovuttaa kunnalta saamansa palvelusetelipäätöksen palvelun tuottajalle. Palveluseteliä vastaan palvelun tuottaja laskuttaa ympärivuorokautisesta hoidosta ja hoivasta asiakkaan kotikuntaa palvelusetelin suuruutta vastaavalla summalla. Palvelusetelin yli menevät kustannukset palvelun tuottaja laskuttaa asiakkaalta ns. omavastuuosuutena. Kunta ei ole velvollinen suorittamaan koko palvelusetelin arvoa asiakkaalle, jos myönnetyn palvelusetelin arvo on suurempi kuin hoito- ja palvelusuunnitelmassa sovitun hoidon ja hoivan hinta.

Mikäli palvelu keskeytyy tilapäisesti sairaalahoidon tai muun vastaavan syyn vuoksi korkeintaan 14 vuorokauden ajaksi, kunta maksaa palveluntuottajalle näiltä päiviltä 50 % asiakkaan palvelusetelin arvosta, poissaolon ei tarvitse olla yhtäjaksoista. Tämän jälkeen poissaolopäivistä ei makseta. Kuoleman tapauksessa tai palvelun päättyessä muusta syystä kunta maksaa palveluntuottajalle palvelusetelin arvon seuraavaan päivään. Tilapäinen poissaolo tarkoittaa sitä, että asiakas on hoidettavana esim. sairaalassa tai muussa hoitopaikassa ja poissaolon kesto on kokonaisia vuorokausia.

Laskutusjakso on yksi kuukausi, laskutus tehdään jälkikäteen toimittamalla lasku kunkin kunnan ilmoittamaan laskutusosoitteeseen. Palveluntuottaja toimittaa asiakkaan kuntaan poissaolojen alkamis- ja päättymispäivät.

Halutessaan palveluntuottaja voi järjestää palveluyksikössä yksityiset lääkäripalvelut, joiden käytöstä asiakas maksaa itse. Lääkäripalvelu ei sisälly palvelusetelipalveluun. Halutessaan asiakkaalla on oikeus käyttää perusterveydenhuollon palveluja. Mikäli asiakas ei pysty suoriutumaan omavastuuosuudestaan, tuottaja ilmoittaa tilanteesta vähintään 3 kk ennen sopimuksen irtisanomista päätöksen tehneelle viranhaltijalle.

PALVELUNTUOTTAJA

Palveluntuottaja on palvelusetelijärjestelmän puitteissa palvelua tuottava, yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) tai yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta annetussa laissa (603/1996) tarkoitettu palvelun tuottaja. Palveluntuottaja sitoutuu täyttämään palvelusetelilain (569/2009) 5 §:n mukaiset yleiset ehdot. Kunnalla on oikeus vaatia palvelun tuottajaa toimittamaan kirjalliset todistukset tai muun riittävän näytön siitä, että tässä kohdassa mainitut yleiset edellytykset täyttyvät.

Palveluntuottajan tuottamien palvelujen on jatkuvasti vastattava vähintään sitä tasoa, jota edellytetään vastaavalta kunnalliselta toiminnalta. Samoin palveluntuottajan on toteuttava asiakkaan oikeus laadultaan hyvään terveyden- ja sairaanhoitoon

sekä sosiaalipalveluihin. Käytännössä kunta hyväksyy palvelun tason siinä vaiheessa, kun se valitsee tietyn palveluntuottajan mukaan palvelusetelijärjestelmään ja ottaa tältä asiaa koskevan sitoumuksen.

Tämän palvelusetelioppaan piirissä olevat kunnat ovat määritelleet ne kriteerit, jotka palveluntuottajan on täytettävä, jotta hän voi toimia palvelusetelillä myönnettävien palvelujen tuottajana. Näiden kriteerien täyttäminen tarkistetaan, kun palveluntuottajat hakeutuvat palvelusetelillä tuotettavien palvelujen tuottajaksi.

Palveluntuottajilla on jatkuva palvelusetelituottajahaku. Hakulomake ja tiedot palvelusetelijärjestelmästä löytyvät osoitteesta www.huittinen.fi

Palvelun tuottaja kirjataan palvelusetelituottajarekisteriin, kun hän on toimittanut kaikki vaaditut asiakirjat ja osoittanut täyttävänsä palvelun tuottajalta edellytetyt kriteerit sekä osallistunut palvelun tuottajille järjestettävään koulutukseen. Palvelun tuottaja voidaan poistaa palvelusetelituottajarekisteristä, jos hän ei enää täytä edellytetyjä kriteerejä tai hän itse siitä kirjallisesti irtisanoutuu.

Palvelusetelin antaminen asiakkaalle perustuu viranhaltijan päätökseen, jonka hän tekee asiakkaan palvelutarpeen arvioinnin pohjalta. Palvelutarpeen arvioinnissa käytetään kunnissa määriteltyjä palveluiden saamisen kriteerejä. Ennen palvelusetelipäätöksen tekemistä viranhaltija varmistaa, että asiakas kykenee itsenäisesti / omaisten tai läheisten tuella hankkimaan hänelle palvelusetelipäätöksellä myönnettyt palvelut ja että asiakas haluaa ottaa palvelusetelin vastaan. Lisäksi palvelusetelin myöntäjä antaa ohjausta palvelusetelin käytöstä.

Huittisten kaupungin perusturvakeskus ylläpitää palvelusetelituottajarekisteriä palvelusetelituottajiksi hyväksytyistä palvelun tarjoajista. Palveluntuottajalla on oltava internet-sivut tai esite, josta käy ilmi toimitilojen osoitetiedot. Tarjottavien palvelujen hintatiedot tulee toimittaa asiakkaalle hänen pyynnöstään kirjallisessa muodossa. Palveluntuottajan tulee olla tavoitettavissa puhelimitse virka-aikana.

Huittinen on palvelusetelillä järjestettävien palveluiden henkilötietolaissa tarkoitettu rekisterinpitäjä. Syntyvät asiakirjat ovat kunnan asiakirjoja, vaikka palveluntuottaja ne laatii, säilyttää ja arkistoi.